

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Conso||lacione Ivsto-|||rvm

Hillesheim, Ludwig

Coloniae, 1572

VD16 H 3678

De dei in bonos bonitate, feueritate aduersus malos, prouidentia erga
vniuersa, sacra restimonia adducta. Caput II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60369)

Ea, si immensa, si ordine admirādo & visendo, si optimè comparata est, necesse est effectorem eius summum, & eam ad præclarū aliquem finem, ab optimo, et in quo vis summi boni sit factā esse. At si bonitate præstat atque abundat, reget vniuersa, & operum suorum omnium curam suscipiet, si omnium, certè hominis, qui præstantiore cæteris natura est, & propter quem reliqua sunt condita. In eo autem genere, quis non existimet, eius benignitatem, ad eos maximè pertingere, qui se ad voluntatem ipsius proximè adiungūt? Absit ergò ab illa præstanti, diuinaque natura, vt non provideat & operi consulat suo, quam etiam menti humana, iustisq; hominibus ingenerārit spem, ac spiritu cōfirmārit diuino, ea frui eos nolit, ipsorūque in eo votum ac desiderium frustratur.

De dei in bonos bonitate, seu eritate aduersū malos, prouidentia erga vniuersa, sacra testimonia adducta. CAPVT II.

Hæc

HAEC igitur in mentibus omnium
 inscripta sunt, & manent immo- Psal. 32.
 ta, cogitatione etiam omni perci- Psal. 113.
 piuntur ac sensu, vt nihil illis sit certius, Esa. 40. 42.
 sed tamen confirmatiora sunt religione, et 43. 95. 48.
 ijs quæ diuina voce testata sunt, nobisque Iere. 10. 14.
 relicta. Verbo Domini cœlos factos, et spi Zach. 12.
 ritu oris eius omnem eorum ornatum. Psal. 33. 94
 Eum dixisse, & facta esse, mandasse et ex- Ad Heb. 3.
 titisse, quæcunque voluit, in cœlo, in ter- Psal. 89.
 ra, omnibusque abyssis: cœlos enarrare Psal. 18.
 gloriam Dei, admirabile eius nomen, im- Psalm. 8.
 mensitatisque ipsius amplitudinem supra Psalm. 146.
 cœlos, quæ opera digitorum ipsius sint, cū 113. 135. 154
 cœteris operibus alte efferri. Hac ipsius glo Psal. 112.
 riam enarrare qui magnus, excelsus, bo- Ad Heb. 3.
 nus, beneficus, fidelis, iustus, verax, pater Epist. Ioã. 1.
 omnium sit. Eius magnifica opera, sapien cap. 2. 3.
 tia summa facta, ordine admirando con- Psalm. 111.
 stituta esse. Ipsius constitutione perseuera- Psalm. 103.
 re diem, omnia ei inservire, inuictam ip- Psalm. 104.
 sius manum, sublimem dexteram esse. Eū Psalm. 88.
 visitare terram, & irrigare, respicere de Psal. 64.
 cœlo

- cælo, & videre omnes filios hominum, re-
 Psalm. 32. spicere ex firmo habitaculo suo, super
 omnes qui terram incolunt. Iuxta subli-
 mitatem cælorum ad terram, angustam
 esse bonitatem eius, aduersus cultores su-
 os. Sempiternam eius misericordiam, ter-
 ram ea plenam esse. Eum homines atq;
 Psalm. 103. iumenta conseruare, bonitatem eius ad
 Psalm. 35. cælos, & veritatem ad nubes vsque pertin-
 gere, quæ freti filij hominum, alarum ip-
 sius umbra confidant: apud eum esse vitæ
 fontem, & in ipsius lumine visuros lumē.
 Psalm. 32. Oculos Domini intendere in eos, qui se re-
 uereantur, qui sperant in misericordiam
 eius, vt liberet à morte animas eorum, ad-
 iutorem & protectorem eorundem esse:
 Psalm. 33. Clamare iustos, & Dominum exaudire,
 & ex omnibus aduersis eos liberare, ad ef-
 se ijs qui contrito sunt corde, robur, spem,
 refugium, solem, scutum, lucem atque
 securitatem eorundem esse. Eum gra-
 tiam atque gloriam daturum, nec vlllo
 bono priuaturum eos, qui integri vi-
 uunt

uunt. Horum hereditatem sempiternam,
 posteritatem benedictam fore. Daturum
 Deum omnia quæ animus eorum deside-
 rare possit. Satisne in his, quæ plena fidei,
 plena autoritatis sunt, praesidiij? Satisne ad
 vim, quæ omnia sustentur & cõtinetur,
 diuinam agnoscendã, testimonij esse exi-
 stimamus? Est certè tantum, omnem vt
 incertitudinem euincat. Sed quibus illa
 destinata sint bona, & ad quos pertine-
 ant, videmus: alius enim vite finis, ac lon-
 gè diuersa ab his, quæ modo collegi malo-
 rum fata sunt. Nam ex omni tem-
 pore obseruato ordine, & ijsdem sacris
 monumentis cognitione e coelo delapsa con-
 firmatum est atque perscriptum, fore vt
 iniusti homines scelerum dent pœnas,
 vt semen eorum pereat, venturos dies
 eorum, vt iudicentur à Deo secundum
 vias eorum, vt imponantur eis scelera
 eorum. Eos angustia superueniente qua-
 situros pacem, sed frustra. Gloriam
 eorum in ignominiam commutandam.

Eos

Psalm. 36.

Prouerb. 2.

Eos in cinerem redactos, iustorum pedibus
 procalcandos, subito cum non speratur co-
 terendum ipsorum robur, tanquam figu-
 linum vas, quod con fractum instaurari
 non potest, ex eo ne testulam quidem, aut
 fragmentum aliquod superfore, quo pau-
 xillus ignis è fouea sumi, aut aqua paulu-
 lum è fouea hauriri possit. Ita disperituro-
 ros, & ad extremum exterminandos esse.
 Hac ergo perennis & certa lex est, cui om-
 nia, quæ in natura sunt, obediunt, ad eamque
 retinendam operam præstant, & autoris
 sui mandatū atque imperiū faciunt. Ad hanc
 admirabilem ab omni æternitate efficien-
 tiam, vimque diuinam ad omnia se exten-
 dentem, ille sanctus rex ac vates obstupes-
 cens: Quis, inquit, sicut Dominus DEVS
 noster est, qui in sublimi habitat, & de-
 mittit se, vt aspiciat omnia in cælo & in
 terra. Vidit enim omnia in ipsius potesta-
 te esse, omnia prouidentia diuina & cle-
 mentia regi, nihil tam altè, tamque pro-
 fundè situm, quo ille numine suo non pene-
 tret

Psalm. 112.

tret, seq̄ue demittat. Itaque cū ipse in
 maximis periculis versaretur, DEVM dī
 xit fugas eius numeratas habere, lachry-
 mas etiā reponere in virem ipsius, & omnē
 arumnarum suorum seriem, quasi quo-
 dam rationum libro descriptam habere,
 cū nihil tam certum teneret, quā De-
 um, cū omnia cognosceret, bonosq̄ue au-
 toritate sua & gratia tueretur, religionis
 ipsius, & abundantissimarum, quae acer-
 bo sensu malorum ex oculis eius profue-
 rent lachrymarum, rationem esse habitu-
 rum, ad eum seruandum. Quamobrem
 ad se reuersus, spe confirmata, Commoue-
 buntur, inquit, omnes homines, & narra-
 bunt opera Dei, & facta eius intelligent.
 Latabitur iustus in Domino, & exultabūt
 omnes qui recto sunt corde. fore enim di-
 cit, vt ad Deum religiosē metuendum ad-
 ducantur homines, quum non forte aut
 casu, sed aeterno eius consilio omnia eueni-
 re agnoscent: quod tum fiet, quum bonis
 admirabiliter conseruatis, DEVS iusto

D iudicio

iudicio suo in scelera nefariorum homi-
 num animadvertet, hinc consolatio in-
 gens piorum, non tam ex interitu malo-
 rum, quàm quod de Dei benignitate con-
 cepta spes eos non sefellerit: hanc nunc cō-
 firmatiorem fieri, & hūc eis fructum ad-
 ferre, vt liberi ab egritudine, & à timore
 vacui, letitia affluant, ac summa cum glo-
 ria efferre se possint. Hoc consolationis sen-
 su tanto, quantum capere animus huma-
 nus queat, ceu oleo suauissimo, & amplis-
 sima letitia luce, & vite fonte perfundun-
 tur p̄j. Illis enim cum propheta factum
 est verbum Domini in gaudium & letiti-
 am cordis, vt certa explorataque spe de
 Dei bonitate concepta exclament, San-
 ctus, Sanctus, Sanctus Dominus D E V S
 exercituum, plena est omnis terra gloria
 tua. Sed hanc tantam bonorum vim, sa-
 pientiamq; diuinam, quæ arcana est, vir
 insipiens non cognoscet, & stultus non in-
 telliget. Verè autem insipientes in populo
 sunt, qui prophana sapientia dementati,
 iudiciū

indiciū Domini non agnoscunt, nec Deū
videre, neq; curam eius diuinam rebus hu-
manis interuenire falsò existimant. Hi
vecordes filij, vt ait propheta, ad malè agē-
dum, quandam sapientiæ existimationē
adserunt: in benè agendo, summa eorum
inscientia est. Expertes ergò omnis eius
consolationis erunt, quæ vitam piorum
sacietate latitiarum perenni delectat.

De iustorum foelicitate, impio-
rū malis, ex vitæ vtrorūque eue-
tis constare, his atque etiam
memoria antiquarum rerum,
quæ diuinitus ^{re-}ta sunt, ob-
firmandum animum.

CAPVT III.

ITaque cū mali sua omnia ad terre-
na referunt, iusti suorum factorum
rationes & fines dirigunt ad solum
DEVM. Ac ne humanis permoueantur,
sed vt omni eorum se metu liberēt & ex-
oluant, in omni ratione vita hoc agunt,

D 2 semper